

Implicacions en les magnituds comptables de la valoració a cost històric vs. valor raonable

GONZALO RODRÍGUEZ PÉREZ
MAGDA SOLÀ TEY
Universitat Autònoma de Barcelona

Resum

En aquest treball en primer lloc s'exposen les diferents alternatives de valoració posterior a la inicial de l'immobilitzat no financer: el model del cost i de revalorització, i les opcions dins d'aquest últim. Posteriorment s'efectua una comparativa a través de diferents exemples de les alternatives anteriors. Les diferents alternatives provoquen diferències en les magnituds d'actiu – brut i net -, amortització acumulada, patrimoni net i resultats. És especialment important que el model de revalorització permeti el repartiment de beneficis, a través de la lliure disposició de la reserva per beneficis acumulats, abans que efectivament es produeixin, el que pot ser una conseqüència no desitjada d'algunes de les opcions permeses.

Paraules clau

Normes Internacionals de Comptabilitat, valor raonable, cost històric.

---

1. Introducció

Les Normes Internacionals de Comptabilitat (NIC) emeses pel International Accounting Standard Board (IASB) permeten dues alternatives per a la de-

terminació del valor dels actius fixos no financers després de la seva valoració inicial en la compra: el mètode del cost (valoració a cost històric o d'adquisició) o el mètode de revalorització (valoració a valor raonable o de mercat).

L'objectiu d'aquest treball és posar de manifest que l'elecció d'una o altra política de valoració afecta negativament a la comparabilitat de magnituds bàsiques de l'empresa, com el patrimoni net, la xifra d'actiu brut i/o net i al reconeixement dels beneficis al llarg del temps, tant mentre l'actiu segueix en l'empresa com en el moment de la seva desaparició de la mateixa per alienació o altra causa. D'altra banda, les diferents alternatives de tractament en el model de revalorització de la reserva per revalorització i l'amortització acumulada accentuen les diferències entre els dos mètodes.

Dos dels objectius bàsics del cos normatiu de les NIC són els d'augmentar la comparabilitat de la informació financera entre països i incrementar la rellevància de la mateixa. No obstant això, el permetre l'elecció entre el mètode del cost i de revalorització (i les opcions en aquest) fa que els objectius de comparabilitat i rellevància entrin en conflicte.

Al permetre's a les diferents empreses opcions de valoració dels actius fixos no financers se suposa que escolliran la que presenti informació més rellevant i que sigui més útil per a la presa de decisions. Però d'altra banda, si les empreses escullen mètodes diferents de valoració la comparabilitat de la informació es veu ressentida.

Per a la consecució de l'objectiu d'aquest treball –la falta de comparabilitat de les diferents opcions de valoració–, en primer lloc es fa referència al marc normatiu de les NIC. Posteriorment es fa esment a diferents estudis que han contrastat la rellevància de les dades històriques enfront dels de mercat. En un altre apartat, s'expliquen el reconeixement i valoració inicial dels actius fixos no financers i la seva valoració posterior segons els dos mètodes assenyalats. A continuació, en un altre apartat es desenvolupen una sèrie d'exemples que posen de manifest el diferent efecte de les diferents alternatives de valoració en el patrimoni net, el resultat i la xifra d'actius. Finalment, s'estableixen les conclusions i implicacions que comptablement té l'elecció d'un o altre mètode.

2. Referència al marc normatiu

El conjunt de normes i interpretacions emeses per l'IASB (International Accounting Standard Board) està format per les Normes Internacionals de Comptabilitat (NIC), les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF) i les interpretacions corresponents del SIC (Standard Interpretation Committee) o del IFRIC (International Financial Reporting Interpretation

Comitee). Les NIC-NIIF són d'aplicació a la Unió Europea a partir dels estats comptables de 2005 per als grups d'empreses que cotitzen en Borsa.

La Directiva 2001/65/CE, de 27 de setembre, del Parlament Europeu i del Consell (DOTZE L 283 de 27.10.2001, p. 28-32) aprovada pel parlament Europeu modifica la Quarta i la Setena Directives de la CEE pel que fa a les normes de valoració aplicables en els comptes anuals i consolidades de determinades formes de societat, així com dels bancs i altres entitats financeres, perquè es permeti la valoració de determinats actius i passius financers al valor raonable. L'objecte d'aquesta modificació és mantenir la coherència entre les normes de comptabilitat reconegudes internacionalment i les Directives anteriors, i permetre l'aplicació de la norma internacional de comptabilitat relativa al reconeixement i valoració d'instruments financers (NIC 39). A partir d'aquesta Directiva, el Parlament i la Comissió han emès diferents Reglaments relacionats amb l'adopció i aplicació de les normes internacionals de comptabilitat.

El Reglament (CE) 1606/2002, de 19 de juliol, del Parlament Europeu i del Consell (DOTZE L 243 de 11.09.2002, p. 1) sobre l'aplicació de les NIC dona dues opcions als estats membres. Aquests poden permetre o exigir a les societats els valors de les quals, en la data de tancament del seu balanç, hagin estat admesos a cotització en un mercat regulat de qualsevol Estat que, a partir del 1 de gener de 2005, elaborin els seus comptes consolidats de conformitat amb les normes internacionals de comptabilitat. També poden permetre o exigir a altres societats distintes de les anteriors que elaborin els seus comptes consolidats o els seus comptes anuals, o ambdues, conformement a aquestes normes. En principi, abans que acabés el 2004, els estats havien de pronunciar-se sobre les dues opcions obertes. El Reglament (CE) 1725/2003, de 29 de setembre, del Parlament Europeu i del Consell (DOUE L 261 de 13.10.2003, p. 1) estableix l'adopció de les NIC que estan en vigor el 14 de setembre de 2002, llevat de la NIC 32 i la NIC 39 relatives als instruments financers. Finalment, el Reglament (CE) 2238/2004, de 29 de desembre, de la Comissió (DOUE L 394 de 31.12.2004, p. 1), el Reglament (CE) 211/2005, de 4 de febrer, de la Comissió (DOUE L 41 de 11.02.2005, p. 1) i el Reglament (CE) 1910/2005, de 8 de novembre, de la Comissió (DOUE L 305 de 24.11.2005, p. 4) estableixen les NIC-NIIF definitives.

En el cos normatiu que constitueixen les NIC-NIIF, quatre normes tracten de la valoració de diferents tipus d'actius fixos no financers: *NIC 16 Immobilitzat material*, *NIC 40 Inversions immobiliàries* i *NIC 38 Actius intangibles* i *NIIF 5 Actius no corrents mantinguts per a la venda i activitats interrompudes*. Aquestes normes distingeixen quatre categories d'actius fixos no financers:

- L'immobilitzat material, format per aquells actius tangibles que les entitats posseeixen per al seu ús en la producció o subministrament de béns i serveis, per a arrendar-los a tercers (en el cas d'empreses l'activitat habitual de les quals sigui aquesta) o amb propòsits administratius i la vida útil dels quals és superior a un exercici.
- Les inversions immobiliàries estan constituïdes pels immobles (terrenys o edificis) no destinats a la producció o subministrament de béns o serveis, sinó a l'obtenció de rendes i plusvàlues. Es tenen per a generar fluxos d'efectiu independents d'altres actius.
- Els actius intangibles o immobilitzat immaterial, que són actius identificables, de caràcter no monetari i sense aparença física, la vida útil dels quals és superior a un exercici.
- Els actius no corrents mantinguts per a la venda. Són els actius fixos no financers la intenció dels quals és vendre'ls en menys d'un any.

De les quatre anteriors classes d'actius, en les tres primeres les NIC permeten la valoració alternativa a cost històric o valor revalorat. En els actius no corrents mantinguts per a la venda les NIC tan sols permeten la seva valoració al menor valor entre el seu valor raonable, deduïts els costos de la venda, i el seu valor comptable. Per això el desenvolupament i les reflexions de caràcter general que s'efectuen a continuació fan referència, indistintament, a l'immobilitzat material, als actius intangibles i a les inversions immobiliàries.

3. Rellevància del criteri del cost històric enfront del valor raonable

Encara que les NIC estableixen el model del cost i el de revalorització com alternatius, semblen mostrar una preferència no explicitada per aquest últim, cosa que és especialment evident en el cas de les inversions immobiliàries, prevalent la rellevància de la informació sobre la prudència. Encara que el tema de la rellevància no és el propi d'aquest estudi, ho és la comparabilitat, hem considerat convenient enumerar una sèrie d'investigacions que han contrastat la diferent rellevància d'aquests dos mètodes de valoració, doncs aquest és el criteri que duu a que existeixin diferents alternatives, que cada empresa esculli la més rellevant per a ella, encara que això vagi en detriment de la comparabilitat de la informació.

La literatura assenyala que un dels avantatges de la valoració a preus de mercat -una estimació del valor raonable- és que aquests valors proporcionen una informació més rellevant i oportuna als inversors que el cost

històric, basat en successos passats. D'altra banda, aquest últim criteri de valoració és més objectiu i fiable, i menys susceptible de manipulació. A pesar d'això, es considera que la valoració a valor raonable permet als inversors i creditors valorar millor a l'entitat que el cost històric. Segons Easton et al. (1993), per exemple, és la primera raó per a revaluar actius, seguida per la motivació d'afectar a les ràtios d'endeutament.

La majoria d'estudis publicats sobre el valor raonable intenten contrastar la hipòtesi que el seu valor informatiu és major que el del cost històric. Per a això examinen quin d'aquests dos mètodes de valoració presenta una major relació amb el valor de mercat de l'empresa, comprovant llavors quin d'ells subministra informació més rellevant.

Els resultats dels estudis efectuats no són concloents sobre major poder explicatiu del valor raonable dels actius d'una empresa, en relació amb les cotitzacions borsàries de la mateixa. Ni Khurama i Kim (2003), en el seu estudi sobre bancs d'Estats Units, ni Nelson (1996) detecten diferències significatives entre el poder explicatiu del cost històric i del valor raonable, encara que aquest últim té major capacitat d'informació en bancs de gran dimensió. Altres estudis presenten resultats contradictoris. Els resultats de Eccher et al (1996) suggereixen que les variables a cost històric tenen un valor explicatiu major que les calculades segons el valor raonable, i els de Harris i Ohlson (1987) i els de Magnolio (1986) demostren que el valor històric és més significatiu a l'explicar el valor de les empreses de petroli i gas. No obstant això, Barth (1994), Barth et al (1996) i Barth i Clinch (1998), en estudis realitzats sobre entitats bancàries, troben que el valor raonable està significativament més associat amb el valor de mercat que el cost històric.

Aboody et al (1999) estudien la relació entre la revalorització d'actius i les rendibilitats posteriors i troben una evidència consistent en que les revaloritzacions estan associades a canvis en la rendibilitat, en un horitzó de tres anys. Assenyalen també que les revaloritzacions estan significativa i positivament relacionades amb els preus de les accions. Contràriament, Easton et al. (1993) troben una feble relació entre revalorització i rendibilitat, però una relació més alta amb els preus de les accions.

A la vista de l'anterior, sembla que existeixen evidències que els dos mètodes de valoració presenten una diferent rellevància, encara que de vegades és el cost històric el més rellevant i de vegades el valor raonable. Això justifica l'existència de diferents opcions de valoració, perquè cada empresa esculli la que cregui més convenient, però alhora dificulta la comparabilitat de la informació. D'altra banda, la utilització del criteri del valor raonable pot oferir problemes si no existeix un mercat actiu per a determinar aquest valor.

4. Valoració dels actius fixos no financers no mantinguts per a la venda

4.1. Reconeixement i valoració inicial

Després del reconeixement inicial els actius fixos no financers no mantinguts per a la venda que provenen d'una compra a l'exterior o són fabricats internament es valoren al seu preu d'adquisició més tots els costos relacionats amb la ubicació de l'actiu en el lloc i condicions necessàries per a la seva utilització. Els costos incorreguts posteriorment per a afegir, substituir una part o mantenir l'element corresponent també es tindran en compte, però no així els de manteniment diari o els de reparacions i conservació habituals, que es reconeixeran en el resultat de l'exercici que es produeixi. No obstant això, aquells actius obtinguts mitjançant una subvenció, una permuta o en una combinació de negocis es valoren al seu valor raonable, davant la impossibilitat d'establir el seu cost d'adquisició. En el cas de les inversions immobiliàries, si l'immoble és mantingut en règim d'arrendament financer l'actiu es reconeixerà inicialment pel menor valor entre el valor raonable i el valor actual dels pagaments mínims per arrendament.

Observem que, ja en el moment de la compra, és possible valorar alguns actius fixos no financers segons el seu valor raonable, que les NIC's defineixen com la quantitat per la qual pot ser intercanviat un actiu o cancel·lat un passiu, entre parts interessades i degudament informades, que realitzen una transacció en condicions d'independència mútua.

4.2. Valoració i registre comptable posterior al reconeixement inicial

En els tres tipus d'actius fixos no financers anteriors (immobilitzat material, inversions immobiliàries i actius intangibles) les NIC permeten la seva valoració posterior al reconeixement inicial segons un dels dos models del quadre 1.

En el cas de les inversions immobiliàries, l'elecció d'una de les polítiques comptables anteriors afecta a totes elles, mentre que en els actius tangibles i intangibles s'aplicarà un model o altre a cada classe d'actiu (com poden ser els terrenys, palesos, edificis, ...). D'altra banda, el model de revalorització s'aplicarà forçosament als immobles en règim d'arrendament operatiu.

Quadre 1. Models de valoració

- **Model del cost:** Valoració pel cost d'adquisició, deduïda l'amortització acumulada i l'import acumulat de les pèrdues per deteriorament de valor.
- **Model de revalorització:** Si el valor raonable pot mesurar-se amb fiabilitat, es comptabilitzarà pel valor raonable, en el moment de la revalorització, menys l'amortització acumulada practicada amb posterioritat i l'import acumulat de les pèrdues per deteriorament de valor des d'aquest moment.

La *NIC 16 Immobilitzat material* estableix les normes a seguir per a la valoració segons el model del cost i de revalorització. Encara que aquesta norma tracta específicament de l'immobilitzat material, la *NIC 40 Inversions Immobiliàries* i les *NIC 38 Actius intangibles* es refereixen a ella al tractar el model del cost i de revalorització. A continuació s'expliquen aquests dos models.

1.1.1. MODEL DEL COST

En aquest model, l'actiu es valora pel cost d'adquisició, deduïdes l'amortització i les pèrdues per deteriorament de valor corresponents. La *NIC 16* estableix que cada part d'un element d'immobilitzat material que tingui un cost significatiu en relació amb el cost total de l'element s'amortitzarà de forma independent, podent-se agrupar aquelles parts que comparteixin vida útil i mètode d'amortització. Per exemple, si en un edifici s'ha realitzat una remodelació per una banda important del mateix, aquesta part hauria d'amortitzar-se a ritme diferent de la resta.

Un actiu començarà a amortitzar-se quan es trobi en la ubicació i en les condicions necessàries previstes per l'entitat per a iniciar la seva activitat. La *NIC 16* contempla la possibilitat que les entitats utilitzin diversos mètodes d'amortització, que han d'adequar-se al patró segons el qual l'entitat espera obtenir els beneficis econòmics futurs de l'actiu. L'amortització cessarà en la data que l'element es doni de baixa de l'actiu o quan es classifiqui com mantingut per a la venda. L'amortització d'aquests actius no es considera donat que el seu valor comptable s'espera recuperar a través de la seva venda, que es considera immediata, i no a través del seu ús continuat (*NIIF 5 Actius no corrents mantinguts per a la venda i activitats interrompudes*), per això la seva pèrdua sistemàtica de valor serà irrellevant en el curt període que transcorri fins a la venda. A més, la possible pèrdua de valor quedaria ja recollida en el preu de venda.

Els terrenys i edificis són actius independents i es comptabilitzaran per separat, fins i tot si han estat adquirits de forma conjunta. Exceptuant

mines, pedreres i abocadors, els terrenys tenen una vida útil il·limitada i, per tant, no s'amortitzen. Si el cost d'un terreny inclou els costos de desmantellament, trasllat i rehabilitació, aquesta porció del valor del terreny s'amortitzarà al llarg del període en el qual s'obtinguin els beneficis econòmics derivats d'haver incorregut en aquests costos.

1.1.2. MODEL DE REVALORITZACIÓ

Aquest model consisteix a valorar periòdicament l'actiu al seu valor raonable, quan aquest pugui ser mesurat amb fiabilitat, en el moment que es produeixi una revalorització. A partir d'aquesta data, s'aniran deduint del valor raonable l'amortització acumulada practicada amb posterioritat i l'import acumulat de les pèrdues per deteriorament de valor que hagi sofert l'actiu des d'aquest moment.

El valor raonable dels elements de l'immobilitzat material es determinarà a partir d'una taxació basada en l'evidència del mercat i realitzada habitualment per experts independents qualificats professionalment. Per a aquells elements per als quals no existeixi evidència d'un valor de mercat, l'entitat podria haver d'estimar el valor raonable a través de mètodes que tinguin en compte els rendiments del mateix o el seu cost de reposició, atenent a l'antiguitat de l'actiu.

La freqüència de les revaloritzacions dependrà dels canvis que experimentin els valors raonables dels elements de l'immobilitzat material. Cada classe d'actius podrà ser revalorada de forma periòdica i independent, sempre que la revisió del seu valor es realitzi en un interval curt de temps i aquest es mantingui constantment actualitzat. La NIC 16 estableix els següents criteris de periodicitat de les revaloritzacions:

- revaloritzacions anuals per a aquells elements que experimentin canvis significatius i volàtils en el seu valor raonable.
- revaloritzacions periòdiques efectuades cada tres o cinc anys per a aquells elements amb revaloritzacions menys freqüents.

L'objectiu de les revaloritzacions és que siguin prou freqüents com perquè el valor comptable de l'actiu no difereixi substancialment del que pogués determinar-se utilitzant el valor raonable en la data del balanç. En el quadre 2 s'especifica la valoració i el tractament comptable en el model de revalorització.

Quadre 2: Valoració i registre comptable en el model de revalorització dels increments i decrements de valor comptable

Increment de valor comptable	<ul style="list-style-type: none"> • S'abonaran en un compte de reserves de revalorització, dins del patrimoni net. • S'abonaran en el resultat de l'exercici en la part que correspongui a una reversió d'una devaluació registrada anteriorment en resultats. La resta de l'increment es registrarà en un compte de reserves de revalorització.
Reducció del valor comptable	<ul style="list-style-type: none"> • Es carregaran en el resultat de l'exercici. • Es carregaran al compte de reserva de revalorització que reculli revaloritzacions prèvies del mateix actiu per un import que no excedeixi al saldo de la mateixa.

A més de l'opció anterior, dintre del model de revalorització les NIC's permeten altres alternatives de valoració, tant per al tractament de l'amortització acumulada en el moment de la venda com per a la reserva de revalorització.

4.2.2.1 Tractament de l'amortització acumulada en el moment de la revalorització

Al revaloritzar un element, canvia tant el seu valor comptable com la seva amortització acumulada. L'ajustament de valor de l'amortització acumulada fins a la data de revalorització pot fer-se de dues formes:

- Eliminar l'import total de l'amortització acumulada de l'actiu revalorat amb abonament al compte que recull el valor comptable brut de l'actiu, i ajustar el valor resultant perquè arribi a l'import revalorat de l'actiu. Aquest mètode s'utilitza habitualment per als edificis.
- Ajustar l'import de l'amortització acumulada proporcionalment a la variació en el valor comptable brut de l'actiu, de manera que el valor comptable net resultant sigui igual al seu import revalorat. Aquest mètode s'utilitza sovint quan es revalora un actiu per mitjà d'un índex aplicat al seu cost depreciat.

4.2.2.2. Tractament de la reserva de revalorització

L'import de la reserva de revalorització relacionat amb un actiu podrà:

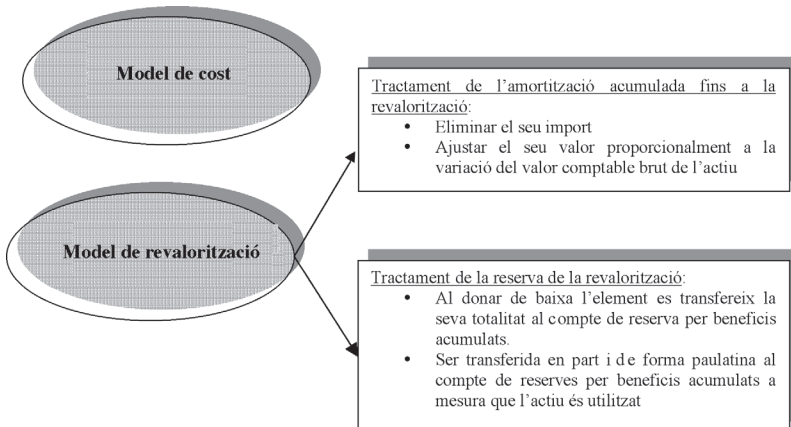
- Ser transferit en la seva totalitat directament al compte de reserves per beneficis acumulats, que acaben sent de lliure disposició, quan aquest element es dóna de baixa del balanç per alienació o qualsevol altre motiu.

- Ser transferit en part i de forma paulatina al compte de reserves per beneficis acumulats a mesura que l'actiu és utilitzat per l'entitat. En aquest cas, l'import de la reserva transferit al resultat és igual a la diferència entre l'import de l'amortització acumulada calculada segons el valor revalorat de l'actiu i la calculada segons el seu cost original. Aquest traspàs té com a finalitat compensar l'excés de cost que suposa per a l'entitat calcular l'amortització sobre el valor revalorat, valor que no ha de recuperar a través de l'ús continuat del bé, ja que no ha significat cap despesa prèvia per a l'entitat. En el moment de la venda es transfereix al compte de reserva per beneficis acumulats la part de la reserva que queda pendent. El valor de la reserva de revalorització es pot doncs repartir als accionistes segons els anys de la vida útil pendent de l'actiu.

En la valoració posterior al moment inicial dels actius fixos no financers les alternatives de comptabilització les podem resumir en l'esquema 1.

Les anteriors opcions de valoració disminueixen la comparabilitat dels estats financers de les societats, doncs afecten de forma diferent a importants partides dels mateixos, com són el patrimoni, l'actiu i el resultat. Per a constatar l'anterior, s'han desenvolupat uns exemples, que s'exposen en l'apartat següent.

Esquema 1. Alternatives de valoració posterior al reconeixement inicial dels actius fixos no financers

5. Efectes en diferents magnituds de les alternatives de valoració.

Exemples

Per a simplificar, els següents exemples es desenvolupen sense tenir en compte l'IVA, el que no afecta a les conclusions obtingudes.

Exemple 1: Efectes en les magnituds comptables de la utilització del model del cost enfront del de valor raonable en un actiu fix no financer no amortitzable.

Compra al comptat el 01/01/2X06 d'un terreny per valor de 600.000€. A 31/12/2X06 el seu valor raonable és de 612.000€. El 01/02/2X07 es ven per 615.000€.

MODEL DEL COST			MODEL DE REVALORACIÓ		
DEURE	HAYER	DIARI	DEURE	HAYER	DIARI
01/01/2X06 Compra del terreny					
600.000	600.000	Terrenys a Tresoreria	600.000	600.000	Terrenys a Tresoreria
31/12/2X06. Revalorització del terreny					
			12.000	12.000	Terrenys a Reserva de revalorització
02/02/2X07 Venda del terreny					
615.000	600.000 15.000	Tresoreria a Terrenys Beneficis de l'im-mobilitzat material	615.000	612.000 3.000	Tresoreria a Terrenys Beneficis de l'im-mobilitzat material
			12.000	12.000	Reserva de revalorització a Reserves per beneficis acumulats

Quadre 3. Comparativa de magnituds de l'exemple 1 entre els models del cost i revalorització

Magnituds	Model del cost	Model de revalorització
Increment del valor del terreny i del patrimoni net a 31/12/2X06	-	12.000
Resultat reconegut en el moment de la venda	15.000	3.000
Reserves per beneficis acumulats generades en el moment de la venda	-	12.000

En aquest primer exemple observem com en el model de revalorització, després de produir-se aquesta a 31/12/2X06, augmenten tant el valor de l'actiu com el del patrimoni net (12.000€). Aquest és l'efecte més immediat i directe de la revalorització. No obstant això, en el moment de la venda del terreny es detecta un altre efecte. En el model del cost, tot increment de valor des del moment de la compra es reconeix en el resultat de l'exercici que es ven (15.000€). En el model de revalorització, els increments de valor es reconeixen en el patrimoni net, però no en el resultat, a mesura que es van produint. Així, el 31/12/2X06 es reconeix un increment en el patrimoni net de 12.000€, recollit en la reserva de revalorització. En el moment de la venda, en el resultat de l'exercici tan sols es reconeixen els increments de valor des de l'última revalorització (3.000€), i la reserva de revalorització es traspasa a la reserva per beneficis acumulats. Aquesta reserva és de lliure disposició, però mai passarà pel resultat. Per això, el resultat de la venda segons el model de cost diferirà respecte al model de revalorització per l'import de la reserva del mateix nom.

Exemple 2: Revalorització d'actius i tractament de l'amortització acumulada fins a la revalorització segons les dues alternatives permeses.

Compra al comptat el 01/01/2X06 d'un edifici per valor de 500.000€. La vida útil estimada és de 20 anys, el valor residual nul i es considera una depreciació lineal. Es decideix comptabilitzar aquest actiu pel model de revalorització. A 31/12/2X06 el valor raonable de l'edifici és de 532.000€.

ALTERNATIVA 1: ELIMINACIÓ DE L'AMORTITZACIÓ ACUMULADA PRÈVIA			ALTERNATIVA 2: AJUSTAMENT DE L'AMORTITZACIÓ ACUMULADA PROPORCIONALMENT AL CANVI EN EL VALOR COMPTABLE BRUT DE L'ACTIU		
DEURE	HAYER	DIARI	DEURE	HAYER	DIARI
01/01/2X06 Compra de l'edifici					
500.000	500.000	Construccions a Tresoreria	500.000	500.000	Construccions a Tresoreria
31/12/2X06 Amortització anual					
25.000	25.000	Amortització de l'immobilitzat material a Amortització acumulada de l'immobilitzat material	25.000	25.000	Amortització de l'immobilitzat material a Amortització acumulada de l'immobilitzat material

El valor comptable de l'edifici en el moment de la revalorització és de:

Cost d'adquisició	500.000€
Amortització acumulada	25.000€
<hr/>	
Valor comptable net	475.000€
L'increment de valor és de 532.000€ - 475.000€ = 57.000€	

Per a ajustar l'amortització acumulada proporcionalment al canvi en el valor comptable brut de l'actiu en l'alternativa 2:

La revalorització ha estat de: $532.000€ / 475.000€ = 1,12$.

El nou valor comptable brut serà de: $500.000 * 1,12 = 560.000$, pel que caldrà comptabilitzar l'increment de $560.000€ - 500.000€ = 60.000$

La nova amortització acumulada serà de: $25.000 * 1,12 = 28.000$, pel que caldrà comptabilitzar l'increment de $28.000€ - 25.000€ = 3.000$

ALTERNATIVA 1: ELIMINACIÓ DE L'AMORTITZACIÓ ACUMULADA PRÈVIA			ALTERNATIVA 2: AJUSTAMENT DE L'AMORTITZACIÓ ACUMULADA PROPORCIONALMENT AL CANVI EN EL VALOR COMPTABLE BRUT DE L'ACTIU		
DEURE	HAVER	DIARI	DEURE	HAVER	DIARI
31/12/2X06 Revalorització de l'edifici					
25.000		Amortització acumulada de l'immobilitzat material a Construccions	3.000		Amortització acumulada de l'immobilitzat material a Construccions
	25.000			3.000	
57.000		Construccions a Reserva de revalorització	57.000		Construccions a Reserva de revalorització
	57.000			57.000	

El càlcul del valor comptable a 31/12/2X06 segons l'alternativa 2:

Valor revalorat a 31/12/2X08.....	560.000€
Amortització acumulada	28.000€
<hr/>	
Valor comptable net	532.000€

En l'alternativa 1 el valor comptable és de 532.000, i no existeix amortització acumulada.

L'existència de diferents alternatives per al tractament de l'amortització acumulada fins al moment de la venda en el model de revalorització, duu a que el valor comptable brut i l'amortització acumulada difereixen entre les alternatives considerades, però no així el valor comptable net.

Exemple 3: Tractament de la reserva de revalorització en actius fixos no financers amortitzables.

Compra al comptat el 01/01/2X06 d'un edifici per valor de 800.000€. La vida útil estimada és de 25 anys (quota anual d'amortització: $800.000 / 25 = 32.000$), el valor residual nul i es considera una depreciació lineal. Es decideix comptabilitzar aquest actiu pel model de revalorització, i en el moment de la mateixa s'escull l'opció d'eliminar la totalitat de l'amortització acumulada fins al moment. A 31/12/2X06 el valor raonable de l'edifici és de 816.000€. El 01/01/2X08 es ven al comptat l'edifici per 850.000€.

ALTERNATIVA 1: LA RESERVA DE REVALORACIÓ ES TRANSFEREIX A LA RESERVA PER BENEFICIS ACUMULATS EN LA SEVA TOTALITAT EN EL MOMENT DE LA VENDA			ALTERNATIVA 2: LA RESERVA DE REVALORACIÓ ES TRANSFEREIX A LA RESERVA PER BENEFICIS ACUMULATS A MESURA QUE L'ACTIU ÉS UTILITZAT		
DEURE	HAYER	DIARI	DEURE	HAYER	DIARI
01/01/2X06 Compra de l'edifici					
800.000	800.000	Construccions a Tresoreria	800.000	800.000	Construccions a Tresoreria
31/12/2X06 Amortització anual					
32.000	32.000	Amortització de l'immobilitzat material a Amortització acumulada de l'immobilitzat material	32.000	32.000	Amortització de l'immobilitzat material a Amortització acumulada de l'immobilitzat material

El valor comptable de l'edifici en el moment de la revalorització és de:

Cost d'adquisició	800.000€
Amortització acumulada	32.000€
Valor comptable net	768.000€

L'increment de valor és de 816.000€ - 768.000€ = 48.000€

DEU	HAYER	DIARI	DEU	HAYER	DIARI
31/12/2X06 Revalorització de l'edifici					
32.000	32.000	Amortització acumulada de l'immobilitzat material a Construccions	32.000	32.000	Amortització acumulada de l'immobilitzat material a Construccions

48.000	48.000	Construccions a Reserva de revalorització	48.000	48.000	Construccions a Reserva de revalorització
--------	--------	---	--------	--------	---

31/12/2X07 Amortització anual (816.000 / 24 = 34.000)

34.000	34.000	Amortització de l'immobilitzat material a Amortització acumulada de l'immobilitzat material	34.000	34.000	Amortització de l'immobilitzat material a Amortització acumulada de l'immobilitzat material
--------	--------	---	--------	--------	---

Alternativa 2: Càlcul de la part de la reserva per revalorització que es traspassa a la reserva per beneficis acumulats.

Diferència entre quotes d'amortització: $34.000 - 32.000 = 2.000$.
 Aquesta quantitat també la podem obtenir com el resultat de dividir la reserva de revalorització entre el nombre d'anys de vida útil pendent: $48.000 / 24 = 2.000$.

31/12/2X07 Transferència de la reserva de revalorització a la reserva per beneficis acumulats

			2.000	2.000	Reserva de revalorització a Reserves per beneficis acumulats
--	--	--	-------	-------	--

El 01/01/2X08 ven l'edifici per 850.000€.

Valor comptable brut.....	816.000€
Amortització acumulada	34.000€
<hr/>	
Valor comptable net:	782.000€

Benefici de la venda: $850.000€ - 782.000€ = 68.000€$

ALTERNATIVA 1: LA RESERVA DE REVALORACIÓ ES TRANSFEREIX A LA RESERVA PER BENEFICIS ACUMULATS EN LA SEVA TOTALITAT EN EL MOMENT DE LA VENDA			ALTERNATIVA 2: LA RESERVA DE REVALORACIÓ ES TRANSFEREIX A LA RESERVA PER BENEFICIS ACUMULATS A MESURA QUE L'ACTIU ÉS UTILITZAT		
DEURE	HAYER	DIARI	DEURE	HAYER	DIARI
02/02/2X08 Venda de l'edifici					
850.000 34.000		Tresoreria Amortització acumulada de l'immobilitzat material a	850.000 34.000		Tresoreria Amortització acumulada de l'immobilitzat material a
	816.000 68.000	Construccions Beneficis de l'immobilitzat material		816.000 68.000	Construccions Beneficis de l'immobilitzat material
48.000	48.000	Reserva de revalorització a Reserves per beneficis acumulats	46.000	46.000	Reserva de revalorització a Reserves per beneficis acumulats

Les dues opcions per a la transferència de la reserva de revalorització a la reserva per beneficis acumulats (que és de lliure disposició), no afecten de forma diferent al valor de l'actiu. No obstant això, sota certes circumstàncies sí que poden afectar al compte de patrimoni net. En l'alternativa que la totalitat de la reserva de revalorització passa a la reserva per beneficis acumulats en el moment de la venda, tan sols en aquest moment és possible distribuir els increments de valor de l'actiu que s'han produït com a conseqüència de revaloritzacions prèvies a la produïda des de l'última revalorització fins al moment de la venda.

En el cas d'haver optat pel traspàs de la reserva de revalorització a la reserva per beneficis acumulats a mesura que consumeix l'immobilitzat, les revaloritzacions d'aquest es poden anar distribuint als accionistes sense esperar que es produeixi la venda, disminuint així el valor del patrimoni net respecte a l'altra alternativa. Aquesta alternativa podria ser una de les conseqüències no desitjades de reconèixer beneficis abans que es produeixin, tal com s'assenyala en ICAC (2002: 458), doncs no només s'han reconegut aquests beneficis sinó que també es poden repartir.

6. Conclusions i implicacions

De l'observació dels exemples anteriors es poden extreure interessants conclusions sobre les implicacions d'utilitzar el model del cost o de revalorització per a valorar els actius fixos no financers, així com de les diferents alternatives dintre del model de revalorització.

La principal implicació de la utilització del model del cost o de revalorització és la diferent xifra d'actiu - valorat en un cas a cost històric i en un altre a valor raonable - i de patrimoni net - derivada de la presència d'una reserva de revalorització en el model de revalorització - resultant entre ells.

D'altra banda cal considerar els efectes que sobre el resultat té l'aplicació d'un o altre model. En el model del cost, en el moment de la venda es reconeix en el resultat tota la diferència entre el preu de venda i el valor comptable net de l'actiu calculat amb la base del preu d'adquisició o cost de producció. En el model de revalorització, en el moment de la venda tan sols es reconeix en el resultat la diferència entre el preu de venda i el valor comptable net de l'actiu després de l'última revalorització. Els increments de valor anteriors no es reconeixen mai en el resultat, sinó en el compte de reserves per beneficis acumulats. Sota aquest model de revalorització es pretén que el resultat sigui degut únicament a la gestió que l'empresa realitza dels seus actius, i que no reculli aquells beneficis derivats d'increments de preus.

Dintre del model de revalorització, hem vist també dos grups d'opcions de valoració. Respecte a les conseqüències d'eliminar o reexpressar l'amortització acumulada fins al moment de la revalorització, vam trobar que les magnituds de valor brut de l'actiu i l'amortització acumulada difereixen entre alternatives. El diferent tractament de la reserva de revalorització també pot dur a diferències en la valoració de magnituds. Si part d'aquesta reserva es traspassa al compte de reserves per beneficis acumulats abans de la venda de l'actiu, al ser aquesta reserva de lliure disposició pot ja repartir-se i amb això provocar diferències en la xifra de patrimoni net.

Veiem que les diferents alternatives de valoració dels actius fixos no financers afecten o poden afectar de forma diferent a les magnituds d'actiu, en els seus valors bruts i nets, amortització acumulada, patrimoni net i al resultat. És especialment important el fet que la reserva per beneficis acumulats sigui de lliure disposició. Al generar-se temporalment en moments diferents segons les alternatives escollides, podem distribuir part del patrimoni net derivat de les revaloritzacions abans que efectivament es produeixin aquests beneficis en el moment de la venda, el que pot dur a la descapitalització de l'empresa si posteriorment els increments de valor no es fan efectius.

De l'anterior podem concloure que el nombre d'opcions permeses per les NIC-NIIF per a la valoració de l'immobilitzat no financer és molt nombrós, i afecta a la comparabilitat en els estats financers en múltiples punts i no sempre en el mateix sentit. El fet que, com s'ha assenyalat, no existeixi acord sobre la rellevància de la valoració a cost històric o valor raonable ens duu a dubtar de la utilitat de l'existència de tantes opcions. Les NIC-NIIF sacrifiquen la comparabilitat de les xifres en nom d'una rellevància que no està clar amb quina alternativa s'aconsegueix. Si les empreses escullen l'alternativa no adequada, a la falta de comparabilitat s'unirà la falta de rellevància. Seria adequat revisar la multitud d'opcions proposades, intentant reduir-les. Com s'assenyala en ICAC (2000: 379) caldria decantar-se per una única solució comptable per a cada cas, o bé definir de forma molt precisa els diferents criteris de valoració de manera que duguin a la màxima comparabilitat- ICAC (2002: 122).

Bibliografia

- ABOODY, D. BARTH, M. I KASZNIK, R. (1999) «Revaluations of fixed assets and future firm performance: Evidence from the UK», *Journal of Accounting and Economics*, 26, pp. 149-178.
- BARTH, M. (1994) «Fair value accounting: evidence from investment securities and market valuation», *The Accounting Review*, 69-1, pp. 1-25
- BARTH, M. I CLINCH, G. (1998) «Revalued financial, tangible and intangible assets: Associations with share prices and non-market-based value estimates», *Journal of Accounting Research*, 36 (supplement), pp. 199-233.
- BARTH, M., BEAVER, W. I LANDSMAN, W. (1996) «Value-relevance of banks' fair value disclosures under SFAS n° 107», *The Accounting Review*, 71, 4, pp. 513-537.
- EASTON, P., EDDEY, P. I HARRIS, T. (1993) «An investigation of revaluations of tangible long-lived assets», *Journal of Accounting Research*, 31, pp. 1-38.
- ECCHER, E, RAMESH, K. i THIAGARAJAN, R. (1996) «Fair value disclosures by bank holding companies», *Journal of Accounting and Economics*, 22, pp. 79-117.
- HARRIS, T. I OHLSON, J. (1987) «Accounting disclosures and the market's valuation of oil and gas properties», *The Accounting Review*, 62, pp. 651-670.
- INSTITUTO DE CONTABILIDAD Y AUDITORÍA DE CUENTAS (2002) «Informe sobre la situación actual de la contabilidad en España

y líneas básicas para abordar su reforma (Libro Blanco para la reforma de la contabilidad en España)». ICAC. Madrid.

KHURANA, I. I KIM, M. (2003) «Relative value relevance of historical cost vs. fair value: Evidence from bank holding companies», *Journal of Accounting and Public Policy*, 22, 1, pp. 19-42

MAGNOLIO, J. (1986) «Capital market analysis of reserve recognition accounting», *Journal of Accounting Research*, (Suppl.), 24, pp. 69-108.

MORALES, M. J. I BENTABOL, M.A. (2004) «La valoración del inmovilizado material en las NIC», *Partida Doble*, 154, pp. 48-71.

ACCID

Associació
Catalana de
Comptabilitat i
Direcció

Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció

Edif. Col·legi d'Economistes de Catalunya

Pl.- Gal·la Plàcida 32, 4ª planta - 08006 Barcelona

Tel. 93 416 16 04 extensió 2019

info@accid.org - www.accid.org - @Associacio ACCID